

Stanovisko

k návrhu novely zákona

č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon)

(ČPT 1372)

K bodu 4 návrhu zákona:

Bod 4. návrhu zákona znie nasledovne:

„4. § 8 sa dopĺňa odsekmi 11 až 13, ktoré znejú:

„(11) Úrad je povinný urobiť opatrenie, aby sa pri doručovaní rozhodnutia alebo inej písomnosti, alebo pri nazeraní do spisu nesprístupnila citlivá informácia, utajovaná skutočnosť, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, obchodné tajomstvo, **telekomunikačné tajomstvo**, **poštové tajomstvo** alebo neporušila zákonom ustanovená alebo uznaná povinnosť mlčanlivosti.

(12) Úrad je povinný upovedomiť žiadateľa, že môže označiť, ktoré informácie alebo podklady považuje za predmet obchodného tajomstva alebo ktoré považuje za citlivé informácie.

(13) Úrad môže od žiadateľa žiadať písomné odôvodnenie označenia informácií alebo podkladov ako obchodné tajomstvo alebo ako citlivú informáciu. Ak úrad aj napriek odôvodneniu dospeje k záveru, že predložené informácie a podklady nenapĺňajú znaky obchodného tajomstva alebo, že nejde o citlivú informáciu, oznámi to žiadateľovi písomne.“

Stanovisko k bodu 4 návrhu zákona:

Návrh zákona navrhuje zakotviť nové špeciálne ustanovenie, ktoré by komplexne stanovovalo, že ÚJD je povinný urobiť opatrenie, aby sa pri doručovaní rozhodnutia alebo inej písomnosti, alebo pri nazeraní do spisu nesprístupnila citlivá informácia, utajovaná skutočnosť, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, obchodné tajomstvo, **telekomunikačné tajomstvo**, **poštové tajomstvo** alebo neporušila zákonom ustanovená alebo uznaná povinnosť mlčanlivosti.

Doteraz takéto špeciálne ustanovenie v atómovom zákone nebolo a utajovanie informácií upravovali nasledovné ustanovenia:

§ 8 odsek 3 posledná veta atómového zákona:

„Úrad odmietne týmto účastníkom konania sprístupniť citlivé informácie podľa § 3 ods. 16 a 17.“

§ 3 ods. 16 a 17 atómového zákona

(16) Za dokumentáciu obsahujúcu aj citlivé informácie sa považuje dokumentácia, ktorej zverejnenie by sa mohlo použiť na naplánovanie alebo vykonanie činností s cieľom spôsobiť narušenie alebo zničenie jadrového zariadenia, a tým nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť verejnosti^{3b}) a spôsobiť ekologickú alebo ekonomickú škodu. Táto dokumentácia sa sprístupňuje po vylúčení citlivých informácií.

(17) Dokumentáciou obsahujúcou aj citlivé informácie sa rozumie dokumentácia uvedená v prílohe č. 1 bode A písm. c), bode B písm. a), b), i), m), bode C písm. a), d), i), j), s), w) a prílohe č. 2 bode A písm. b), bode B písm. b).

§ 23 ods. 1 Správneho poriadku: „Účastníci konania a ich zástupcovia a zúčastnené osoby majú právo nazerať do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní alebo dostať informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom.“

§ 23 ods. 3 Správneho poriadku: „Správny orgán je povinný urobiť opatrenie, aby sa postupom podľa odsekov 1 a 2 **nesprístupnila utajovaná skutočnosť, bankové tajomstvo, daňové tajomstvo, obchodné tajomstvo alebo neporušila zákonom uložená alebo uznaná povinnosť mlčanlivosti.**“

Oproti súčasnému stavu sa možnosť utajovania informácií rozširuje o poštové tajomstvo a telekomunikačné tajomstvo.

Podľa § 10 zákona č. 324/2011 o poštových službách:

§ 10

Poštové tajomstvo

(1) Predmetom poštového tajomstva je

a) informácia a údaj o poštových zásielkach a o poštových službách k nim poskytnutých alebo poskytovaných okrem informácií štatistického charakteru, z ktorých nevyplýva, kto bol odosielateľom alebo adresátom,

b) **obsah korešpondencie alebo**

c) **obsah ostatných poštových zásielok.**

(2) Každý, kto príde s predmetom poštového tajomstva do styku, je povinný zachovávať o ňom mlčanlivosť a zabrániť, aby sa s ním oboznámila iná osoba; zbaviť mlčanlivosti ho môže písomnou formou odosielateľ alebo adresát, ich právny nástupca alebo osoba konajúca v ich mene na základe písomného splnomocnenia.

(3) Predmet poštového tajomstva možno sprístupniť len odosielateľovi, adresátovi, ich právnomu nástupcovi alebo osobe konajúcej v ich mene na základe písomného splnomocnenia, v ktorom je pravosť podpisu splnomocniteľa osvedčená. Predmet poštového tajomstva sa sprístupňuje súdu a na základe písomnej žiadosti a na príkaz súdu⁹⁾ inému orgánu štátu na účely plnenia jeho úloh podľa osobitného predpisu¹⁰⁾ a orgánu činnému v trestnom konaní na účely odhaľovania, vyšetrovania a stíhania trestných činov.

(4) Iným orgánom štátu na účely podľa odseku 3 je ozbrojený bezpečnostný zbor, ozbrojený zbor a štátny orgán, ktorý plní úlohy na úseku ochrany ústavného zriadenia, vnútorného poriadku, bezpečnosti štátu a obrany štátu.

(5) Sprístupnenie predmetu poštového tajomstva podľa odseku 3 sa vzťahuje aj na osobu, ktorá vykonáva prepravu poštových zásielok podľa § 2 ods. 9 písm. a) a b).

Považujeme zakotvenie možnosti utajovania „poštového tajomstva“ za **veľmi rizikové**, pretože žiadny obsah úradných spisov Úradu jadrového dozoru SR by nemal byť utajovaný z dôvodu „poštového tajomstva“. **Úradné spisy ÚJD neobsahujú podľa nášho názoru žiadny „obsah korešpondencie“ ani „obsah poštových zásielok“ a zakotvenie tohto ustanovenia by mohlo viesť k utajovaniu písomností zaslaných úradu inými dotknutými orgánmi alebo inými účastníkmi konania.**

Podľa § 63 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách:

§ 63

Telekomunikačné tajomstvo

(1) Predmetom telekomunikačného tajomstva je

a) obsah prenášaných správ,

b) súvisiace údaje komunikujúcich strán, ktorými sú telefónne číslo, obchodné meno a sídlo právnickej osoby, alebo obchodné meno a miesto podnikania fyzickej osoby – podnikateľa alebo osobné údaje fyzickej osoby, ktorými sú meno, priezvisko, titul a adresa trvalého pobytu; predmetom telekomunikačného tajomstva nie sú údaje, ktoré sú zverejnené v telefónnom zozname,

c) prevádzkové údaje a

d) lokalizačné údaje.

(2) Telekomunikačné tajomstvo je povinný zachovávať každý, kto príde s jeho predmetom do styku pri poskytovaní sietí a služieb, pri používaní služieb, náhodne alebo inak.

(3) Telekomunikačné tajomstvo možno sprístupniť úradu, účastníkovi a užívateľovi, ktorého sa týka, jeho oprávneným zástupcom alebo právnym nástupcom, ak ďalej nie je ustanovené inak.

Považujeme zakotvenie možnosti utajovania „telekomunikačného tajomstva“ za **veľmi rizikové**, pretože žiadny obsah úradných spisov Úradu jadrového dozoru SR by nemal byť utajovaný z dôvodu „telekomunikačného tajomstva“. **Úradné spisy ÚJD neobsahujú podľa nášho názoru žiadny „obsah prenášaných správ“ ani „súvisiace údaje komunikujúcich strán, ktorými sú telefónne číslo, obchodné meno a sídlo právnickej osoby, alebo obchodné meno a miesto podnikania fyzickej osoby – podnikateľa alebo osobné údaje fyzickej osoby, ktorými sú meno, priezvisko, titul a adresa trvalého pobytu“ a zakotvenie tohto ustanovenia by mohlo viesť k utajovaniu dôležitých informácií zo správneho konania alebo k utajovaniu písomností zaslaných úradu inými dotknutými orgánmi alebo inými účastníkmi konania.**

Aplikácia „poštového tajomstva“ a „telekomunikačného tajomstva“ v podmienkach správneho konania je úplne nenáležitá a nevhodná – účelom ochrany „poštového tajomstva“ a „telekomunikačného tajomstva“ nie je utajovanie informácií nachádzajúcich sa v úradných spisoch. Výslovná možnosť utajovania „poštového tajomstva“ alebo „telekomunikačného tajomstva“ **nie je navyše obsiahnutá ani v § 23 Správneho poriadku**, ktorý ustanovuje spôsob ochrany informácií pre väčšinu správnych konaní.

Návrh zákona tiež zavádza povinnosť Úradu jadrového dozoru SR upozorniť žiadateľa na možnosť označiť informácie, ktoré považuje za citlivé alebo za predmet obchodného tajomstva.

K bodu 6 návrhu zákona:

Bod 6 návrhu zákona znie nasledovne:

„6. V § 35 odsek 1 znie:

„(1) Ak nie je ustanovené inak, na konanie úradu sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní⁴⁵⁾ okrem

- a) lehôt na vydanie rozhodnutia v konaniach podľa § 8 ods. 5 a § 15 ods. 4,
- b) náležitostí rozhodnutia v konaniach podľa § 15 ods. 4, § 16 až 16l a § 24,
- c) formy podania žiadosti podľa odseku 2,
- d) doručenia podľa § 8 ods. 10,
- e) postupu podľa osobitného predpisu,^{45aa)} ktorý úrad spojí s postupom podľa osobitného predpisu,^{45ab)}
- f) postupu podľa osobitného predpisu^{45ac)} v konaní o vydanie povolenia na uvádzanie jadrového zariadenia do prevádzky, povolenia na predčasné užívanie stavby, súhlasu na skúšobnú prevádzku jadrového zariadenia, súhlasu na dočasné užívanie stavby na skúšobnú prevádzku, povolenia na prevádzku jadrového zariadenia, kolaudačného rozhodnutia a ich zmien.“.

Poznámky pod čiarou k odkazom 45aa až 45ac znejú:

„^{45aa)} § 56 zákona č. 71/1967 Zb.

^{45ab)} § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb.

^{45ac)} § 62 až 68 zákona č. 71/1967 Zb.“.

Stanovisko k bodu 6 návrhu zákona:

Návrh zákona v súvislosti s konkrétnymi konaniami a rozhodnutiami podľa atómového zákona (v konaní o vydanie povolenia na uvádzanie jadrového zariadenia do prevádzky, povolenia na predčasné užívanie stavby, súhlasu na skúšobnú prevádzku jadrového zariadenia, súhlasu na dočasné užívanie stavby na skúšobnú prevádzku, povolenia na prevádzku jadrového zariadenia, kolaudačného rozhodnutia a ich zmien) **navrhuje vylúčenie možnosti podania návrhu na obnovu konania a návrhu na preskúmania rozhodnutia mimo odvolacieho konania** (ako mimoriadnych opravných prostriedkov).

Podľa § 62 ods. 1 Správneho poriadku:

(1) Konanie pred správnym orgánom ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak

- a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania;
- b) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak;
- c) nesprávnym postupom správneho orgánu sa účastníkovi konania odňala možnosť zúčastniť sa na konaní, ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní;
- d) rozhodnutie vydal vylúčený orgán (§ 9 a 13), ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní;
- e) rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

V dôsledku schválenia návrhu zákona by voči vyššie uvedeným právoplatným rozhodnutiam vydaným podľa atómového zákona v prípade, ak by boli nezákonné alebo mali závažné vady, už nebolo možné podať návrh na obnovu konania alebo podnet na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. V prípade schválenia tohto bodu návrhu zákona **by sa tieto opravné prostriedky nedali použiť ani v závažných prípadoch**, ak by sa zistilo, že rozhodnutie sa opiera o nepravdivé dôkazy, ak by sa objavili nové dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie, ak by sa zistilo, že rozhodnutie bolo vydané v dôsledku trestného činu – napr. korupcie, alebo ak by bolo osobám, ktoré by boli povolením jadrového zariadenia priamo dotknuté, odňaté právo zúčastniť sa na konaní.

Možno konštatovať, že by šlo o **neodôvodnené a výrazné oslabenie možnosti právnej ochrany** proti prípadným nezákonným rozhodnutiam týkajúcim sa jadrových zariadení, ktoré majú významný vplyv na zdravie ľudí a životné prostredie.